

Beslutningsforslag nr. B 19. Fremsat den 11. december 2001 af Jann Sjursen (KRF), Bodil Kornbek (KRF), Ole M. Nielsen (KRF) og Tove Videbæk (KRF)

Forslag til folketingsbeslutning om bekæmpelse af børnepornografi

Folketinget opfordrer regeringen til i indeværende folketingsår at fremsætte de nødvendige lovforslag og foretage de fornødne administrative ændringer med henblik på yderligere bekæmpelse af børnepornografi. Ændringerne skal indeholde følgende elementer:

- Internetudbydere skal have pligt til at registrere og opbevare logfiler i indtil 6 måneder med henblik på at forbedre efterforskningsmulighederne i sager om børnepornografi.
- Al besiddelse af børnepornografisk materiale skal være strafbar uanset materialets grovhed.

Bemærkninger til forslaget

Baggrund

Beslutningsforslaget er en uændret genfremsættelse af beslutningsforslag nr. B 76, folketingsåret 2001-02, 1. samling (se Folketingstidende 2001-02, 1. samling, tillæg A side 1727 og 1730). Beslutningsforslaget nåede ikke at blive førstebehandlet på grund af folketingsvalget.

Den 1. juli 2000 trådte den reviderede bestemmelse om børnepornografi i straffelovens § 235 i kraft, jf. lov nr. 441 af 31. maj 2000 (lovforslag nr. L 281, folketingsåret 1999-2000, Folketingstidende 1999-2000, forhandlingerne side 7423, 8474 og 8756, till. A side 7784 og 7827, till. B side 1327 og till. C side 1164).

Lovændringen indebar dels skærpelser af straffesatserne for udbredelse og besiddelse af børnepornografisk materiale, dels udvidelse af den personkreds, som bestemmelsen retter sig mod, således at også udbredelse m.m. via internettet blev omfattet af bestemmelsen. Efter ændringen har straffelovens § 235 følgende ordlyd:

»Den, som erhvervsmæssigt sælger eller på anden måde udbreder utugtige fotografier, film eller lignende af børn, straffes med bøde, hæfte eller fængsel indtil 2 år. På samme måde straffes den, som i en videre kreds udbreder sådanne fremstillinger.

Stk. 2. Den, som besidder eller mod vederlag gør sig bekendt med fotografier, film eller lignende af børn, der

- har samleje eller anden kønslig omgængelse end samleje,
- har kønslig omgang med dyr eller
- anvender genstande på groft utugtig måde, straffes med bøde eller under skærpene omstændigheder med hæfte eller fængsel indtil 6 måneder.«

Lovændringen kom efter lang tids pres fra blandt andre Kristeligt Folkeparti, der også havde fremsat beslutningsforslag herom i 1998 (beslutningsforslag nr. B 22, folketingsåret 1998-99, Folketingets forhandlinger side 1344 samt till. A side 1618 og 1621). Det var det såkaldte Brydesholt-udvalgs betænkning om børnepornografi og it-efterforskning, der lå til

grund for lovforslaget (betænkning nr. 1377/1999, delbetænkning II afgivet af Justitsministeriets udvalg om økonomisk kriminalitet og datakriminalitet).

Registrering og opbevaring af logfiler

Ud over spørgsmålet om ændring af straffelovens § 235 drøftede Brydesholt-udvalget også mulige krav til internetudbydere og teleselskaber om registrering af logoplysninger og opbevaring heraf. I den nævnte betænkning (nr. 1377/1999) anføres herom side 66:

»Oplysninger om B-nummeret (det nummer, der ringes til) fastholdes i dag kun kortvarigt hos teleselskaberne, hvilket frembyder vanskeligheder for en efterfølgende efterforskning, idet der går tid til anmeldelse, visitering og opstart af efterforskning. Det vil også kunne være afgørende, at A-nummeret (det nummer, der ringes fra) og IP-adressen videreføres og fastholdes i systemerne.

Ud fra et efterforskningsmæssigt synspunkt har det stor betydning, at A-nummeret logges, uanset om den pågældende har benyttet muligheden for at blokere for visning af A-nummeret hos den, der ringes til. Denne særlige mulighed må antages primært at skulle beskytte imod, at nummeret kan vises hos modtageren (indehaveren/brugeren af B-nummeret) og ikke at tage sigte på de registreringer, der kan være behov for i telekæden.«

Og videre side 68-69:

»Udvalget finder, at der af efterforskningsmæssige grunde bør stilles krav om, at Internetudbydere og teleselskaber skal logge både A- og B-nummeret – for A-nummerets vedkommende uanset om den pågældende har benyttet muligheden for, at der ikke sker visning af A-nummeret. Endvidere bør udbyderen logge IP-adresse for den, der ringer op, brugertid, tidspunkt for opkobling/nedkobling, opkoblingens længde og sessionstype (FTP/Telnet). Der bør tillige stilles krav om opbevaringsformat (læsbarhed). Derudover bør eventuelle kontooplysninger opbevares. Opbevaring af oplysninger skal ske i Danmark, hvis udbyderen er i Danmark, uanset om udbyderen er selvstændig eller filial af en udenlandsk virksomhed.

Endvidere bør det tilstræbes, at det sikres, at korrekt dansk realtid registreres.

Opbevaringstiden for disse oplysninger bør set fra et efterforskningsmæssigt synspunkt ideelt være 5 år, svarende til bogføringsloven og hvidvaskloven, men da dette af praktiske grunde formentlig er for vidtgående så i hvert fald i en periode, der muliggør efterforskning i de fleste sager, hvor der er behov for disse oplysninger.

Efter de for udvalget foreliggende oplysninger opbevares loggen vedrørende e-mails ofte i 6 måneder, mens der ikke i øvrigt er nogen fast praksis.

Udvalget har nærmere drøftet de forskellige hensyn, der kan tale for henholdsvis en længere og en kortere opbevaringstid. Efterforskningsmæssige hensyn taler for en frist på ikke under 1 år. Ikke mindst i sager med ekstremt store datamængder eller i sager, der efterforskningsmæssigt starter i et andet land, der derefter konstaterer, at der skal efterforskes også i Danmark, vil en kortere frist kunne betyde, at videre efterforskning umuliggøres. For langt de fleste sagers vedkommende vil en frist på 6 måneder imidlertid være tilstrækkelig. Ved valg af en kortere frist tages et større hensyn til både privatlivets fred og de omkostninger, der påføres udbydere. Særligt vedrørende hensynet til privatlivets fred tilsiger dette hensyn, at der logges mindst muligt, og at loggen opbevares i så kort tid som muligt, idet risikoen for, at oplysninger kommer på forkerte hænder, er større, jo længere opbevaringsperioden er.«

Med hensyn til retten til at opbevare oplysninger er dette forhold reguleret i persondataloven (lov nr. 429 af 31. maj 2000 om behandling af personoplysninger). Ifølge denne lovs § 5, stk. 5, må indsamlede oplysninger ikke opbevares på en måde, der giver mulighed for at identificere den registrerede i et længere tidsrum end det, der er nødvendigt af hensyn til de formål, hvortil oplysningerne behandles. Den dataansvarlige skal efter lovens anmeldelsesordning (kapitel 13) angive sletningsfristen i sin anmeldelse til Datatilsynet eller (hvis der ikke skal ske anmeldelse til Datatilsynet) opbevare dokumentation herfor.

Ovenstående betragtninger var medlemmerne af Brydensholt-udvalget enige om, mens der var delte meninger om formen for reguleringen. Et flertal i udvalget fandt, at reguleringen skulle ske ved lov, mens et mindretal fandt, at spørgsmålet så vidt muligt skulle løses ved en selvregulering i branchen. Mindretallet var dog enig i en lovgivningsmæssig løsning, såfremt det måtte vise sig, at reguleringsbestræbelserne ikke bragt frugt.

Den daværende regering undlod at tage disse elementer fra Brydensholt-udvalgets betænkning med i det endelige lovforslag om it-efterforskning, som også var en del af udvalgets betænkning (lov nr. 465 af 7. juni 2001 om ændring af straffeloven og retsplejeloven (Hæleri og anden efterfølgende medvirken samt it-efterforskning) (lovforslag nr. L 194, folketingsåret 2000-01, jf. Folketingets forhandlinger side 6443, 8674 og 9050, till. A side 5690 og 5722, till. B side 1525 og till. C side 905)). Begrundelsen var ifølge daværende justitsminister Frank Jensen, at it-branchen i høringssvarene til betænkningen havde udtrykt betænkelighed med hensyn til udvalgets forslag om registrering af logoplysninger og opbevaring heraf. Justitsministeriet har i stedet – i samarbejde med IT- og Forskningsministeriet – iværksat en undersøgelse af udvalgets forslag i lyset af de indvendinger, der er fremført i visse af høringssvarene. IT- og Forskningsministeriet mente endvidere, at det ville være vanskeligt og uhensigtsmæssigt på daværende tidspunkt at søge at formulere regler om pligtmæssig logning af brug af internettet.

Forslagsstillerne mener imidlertid, at hensynet til beskyttelse af børns rettigheder bør gå foran hensynet til ytringsfriheden eller erhvervslivet. At det er besværligt at formulere reglerne, bør ikke forhindre arbejdet i at blive gjort. Forslagsstillerne er af den opfattelse, at pligtmæssig logning af brug af Internettet har så vigtige præventive og efterforskningsmæssige fordele, at logningen bør indføres.

Besiddelse af mildere børnepornografi

I dag er det kun besiddelsen af groft utugtigt materiale, der er strafbar. Kristeligt Folkeparti ønsker det strafbare område for besiddelse af børnepornografisk materiale udvidet, så det også kommer til at omfatte seksuelt prægede billeder af børn, der ikke forestiller samleje eller intim seksuel kontakt med andre. For eksempel bør billeder, der fokuserer på børns kønsdele, og billeder af børn, der berører sig selv på seksuel måde, medtages under det strafbare område.

Danmark har underskrevet tillægsprotokollen til FN's børnekonvention om blandt andet børnepornografi (træder i kraft den 18. januar 2002). Ifølge protokollens artikel 2 c er definitionen på strafbar børnepornografi også enhver fremvisning af et barns kønsdele med primært seksuelt formål.

En af grundene til, at det kun er besiddelse af groft utugtigt materiale, der er kriminaliseret, er hensynet til ytringsfriheden. Da det oprindelige stk. 2 om besiddelse af børnepornografi blev indsat i § 235 i straffeloven i 1994, var der også en del tvivl om, hvorvidt det

ville virke kriminalpræventivt at gøre besiddelse strafbar (lov nr. 1100 af 21. december 1994, jf. lovforslag nr. L 38, folketingsåret 1994-95, Folketingets forhandlinger side 457, 675, 1815 og 1937, till. A side 467, till. B side 181 og 226 og till. C side 172). I bemærkningerne til lovforslaget blev afgrænsningen begrundet med, at muligheden for at skaffe børnepornografisk materiale afholdt pædofile fra at begå deres forbrydelser, og at et vist lovligt område for besiddelse havde en kriminalitetsdæmpende effekt.

Forslagsstillerne tager klar afstand fra påstanden om, at et vist lovligt område for besiddelse skulle have en kriminalitetsdæmpende effekt. Tankegangen læg-

ger op til, at man som lovgiver skulle ofre nogle børns rettigheder for at hindre endnu værre overgreb mod andre børn. Det svarer til at tillade cykeltyverier i håb om, at det vil dæmpe antallet af biltyverier. Selv på det tingslige område er en sådan tankegang absurd og umulig at retfærdiggøre, og endnu mere uetisk er den, når det drejer sig om børns krav på beskyttelse. Efter forslagsstillerens opfattelse er børnepornografi altid en krænkelse af børns rettigheder og værdighed – uanset materialets grovhed – og derfor bør besiddelse af al form for børnepornografisk materiale også være strafbar.

Skriftlig fremsættelse

Jann Sjørnsen (KRF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om bekæmpelse af børnepornografi.

(Beslutningsforslag nr. B 19).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.